

Kære
medlem

Betyrelsen for Pensionsfonden:

Udpeget af FMN

Michael R. Bygholm, *formand*

Lene Larsen

2

Valgt af repræsentantskabet

Jesper Korsgaard Hansen,

næstformand

Lars Dalsgaard

Flemming Lassen

Carsten Skjødt Christensen

Ulrik Mosekjær

I tredje kvartal af 2019 ligger såvel de danske som de udenlandske aktier fortsat rigtig positivt, og har dermed fortsat den tendens, som vi indtil nu har set i 2019. Dårlige nyheder om den globale økonomi kommer dog i en lind strøm verden over. Tysk recession (tysk økonomi har negativ vækst og bevæger sig ind i en teknisk recession), en eskalierende handelskrig og et hårdt brexit kan vist få de fleste smil til at stivne. Når det er sagt, så er der også enkelte positive historier. I vores egen lille

andedam viser nye tal en dansk økonomi i tilsyneladende topform. Det danske bruttonationalprodukt er således vokset med 0,8 pct. i andet kvartal (første halvår har samlet set haft en vækst på 2,1 pct. i forhold til første halvår sidste år), og sammenlignet med den europæiske økonomi under ét eller den amerikanske, så er det en ganske imponerende vækstrate. I andet kvartal præsterende Europa således en vækst på 0,2 pct. og USA en vækst på 0,5 pct. Dansk økonomi står altså i skæren-

de kontrast til det billede, der tegner sig globalt – i hvert fald i skrivende stund. Det er dog nok en anelse for optimistisk at forestille sig, at dansk økonomi kan fortsætte i samme tempo og stå uberørt af udviklingen i den globale økonomi.

Modsat sidste år er FED heller ikke i gang med at stramme pengepolitikken, men er derimod ved at lempe den, og sænkede således den amerikanske toneangivende rente med 0,25 pct. medio september. Dette

skete i umiddelbar forlængelse af en ECB-rentesænkning på 0,10 pct. til -0,50 pct., og den danske Nationalbank sænkede tilsvarende den ledende rente (indskudsrenten) med 0,10 pct. fra -0,65 pct. til -0,75 pct. (og det er i øvrigt første gang siden januar 2016 at denne ændres) – og både i eurozonen og USA forventer markedet yderligere rentesænkninger.

Selvom det måske lyder paradoksalt, så lover alt dette godt for aktier her og nu. Obligationsrenterne er nu så lave, at alt andet end en recession vil ”skubbe” investorerne mod aktier, og selvom der er mørke skyer, så er der umiddelbart ikke udsigt til en global recession – pengepolitiske

lempelser kombineret med en mulig pause i handelskrigen kan endda gå hen og give væksten et mindre løft.

Danske aktier, målt på KAX indekset, har i år givet et afkast på ca. 16,58 pct., og udenlandske aktier målt på Morgan Stanleys Worldindeks i danske kr. har givet et afkast på 23,66 pct.

Fondens afkast har for samme periode været på 13,51 pct. for danske aktier, og 22,82 pct. for udenlandske aktier. Erhvervsobligationer har givet et afkast 8,33 pct. Afkastet på danske obligationer har været på 2,84 pct., på indeksobligationer pct. 11,64 pct. og udenlandske statsobligationer 15,96 pct.

Opgørelse over fondens resultater og formuesammensætning bringes i bladet. Artiklen ”Kviklån” af professor Michael Møller kan ligeledes læses i bladet.

Ekspedition og udbetaling fra Pensionsfonden ved årsskiftet 2019 – 2020 fremgår inde i bladet.

Endeligt vil jeg her ved årets afslutning opfordre alle medlemmer til at genoverveje om man er placeret i den risikogruppe, man selv synes er den mest hensigtsmæssige.

Næste nummer af nyhedsbladet bliver udsendt ultimo januar 2020.

Med venlig hilsen

Michael R. Bygholm

Formand

Formuens sammensætning og afkast

Risikoafdelingen	31-12-2018	30-09-2019	Afkast pct.
	pct. fordeling	pct. fordeling	Året til dato
Danske Aktier	30,4%	24,4%	13,5%
Udenlandske Aktier	56,0%	68,4%	22,1%
Erhvervsobligationer	8,9%	6,7%	8,3%
Ejendomme	0,9%	0,5%	0,0%
Bankindestående	3,8%	0,0%	8,3%
Risiko afd. Formue - før omk.	100,00%	100,0%	18,33%

Obligationsafdelingen			
Stat og Realkredit obligationer	89,8%	83,2%	0,9%
Udenlandske obligationer	0,0%	4,5%	16,0%
Indeksobligationer	8,4%	8,0%	9,8%
Bankindestående	1,8%	4,3%	0,0%
Obligations afd. Formue før omk.	100,00%	100,0%	2,33%

Kontant afdelingen	100,00%	100,00%	0,0%
---------------------------	----------------	----------------	-------------

Valgt risikoprofil	Afkast som p.a. sats (afkast til dato omregnet til p.a. sats)	Afkast procent året til dato
Høj Risiko - før omk.	19,16%	14,33%
Mellem Risiko - før omk.	13,81%	10,33%
Lav Risiko - før omk.	8,46%	6,33%
Kontantafdelingen	0,03%	0,02%

Kviklån

Af professor
Michael Møller

Hvad er et kviklån? Det er et lån af et mindre beløb for en kort periode til en høj pris, som fås meget hurtigt.

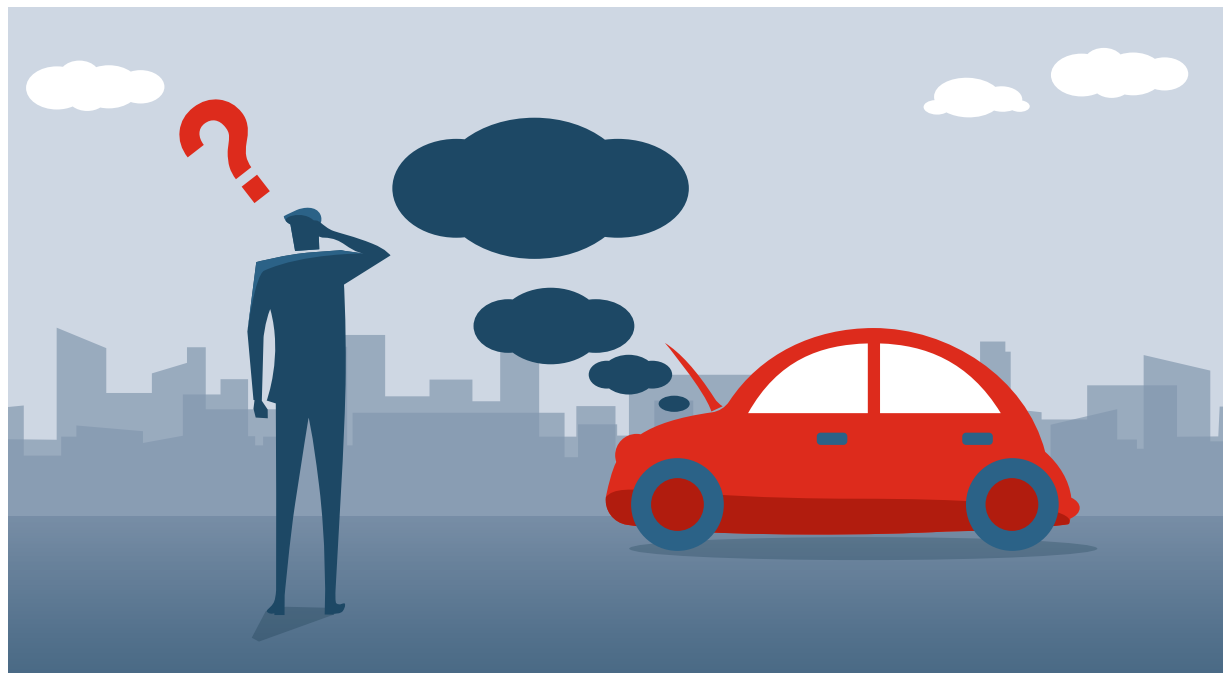
Kviklånsfirmaer minder om døgnkiosker. De er kendetegnet ved at de står til rådighed på alle tidspunkter af døgnet og er lette at bruge, men til gengæld er de dyre.

Der er situationer, hvor det kan være fornuftigt at optage kviklån: Man har fået en stor pludselig uventet udgift, man kan ikke få et mindre banklån hurtigt og uden ret store omkostninger, og uden et lån står man i en katastrofal situation: Man kan ikke få repareret sin bil og vil derfor miste sit arbejde, eller man bliver sat ud af sin bolig. I den situation er kviklån

den bedste løsning. Der er også situationer, hvor døgnkiosken er den bedste løsning.

Men som hovedregel er kviklån noget, jeg vil råde folk til at undgå.

Du bør planlægge din økonomi, så du har en finansiell reserve, så du kan klare uventede udgifter uden at

optage kviklån. Vi lever i en usikker verden, og der skal være plads til uventede udgifter uden at du skal ud og låne til høje renter.

De fleste kviklån optages ikke af folk, der er blevet ramt af et stort samspil af omkostningskrævende uheld, hvor bilen brød sammen i samme måned, som der kom en tandlæge-regning på 12.000 kr. *Kviklån optages i stort omfang til impuls køb, til spil og for at undgå at sætte forbruget ned.* Men det er farligt at more sig for lånte penge.

Det er med kviklån som med spiritus/hash/kokain. Bemærk, at det er svært at afgøre, hvad kviklån mest minder om. Pressen har formodentlig en interesse i at fremhæve alle katastrofehistorierne, hvor brugen af kviklån eskaleres helt ud af kontrol, og hvor der optages ny kviklån til at betale ydelser på de gamle kviklån. I fjernsynsserien "Luksusfælden" er det reglen snarere end undtagelsen, at folk i økonomisk uføre har taget mange kviklån. Men selvfølgelig er der mange, der har taget kviklån uden katastrofe.

En del, formodentlig flertallet, er også i stand til at styre et vist forbrug af forskellige rusmidler uden at blive afhængige. Men en del kan ikke styre det, og for dem går det grueligt galt.

Det er også kun en mindre del af alle hashbrugere, der får hashpsykoser, kun en mindre del af alle øldrikkere, der bliver alkoholikere, og kun en mindre del af alle dem, der prøver narko, der bliver narkomaner. Få er totalafholdsmænd pga. risikoen for at bliver alkoholikere.

Det er en afvejning, om man vil løbe risikoen, både med rusmidler og med kviklån. Og afvejningen bliver ikke lettere af, at det er svært at bedømme, hvor stor en del af kviklånerne, der kommer i alvorlige pro-

blemer som følge heraf, ligesom det er svært at bedømme hvor mange, som har haft gavn af kviklånene.

Pressen hjælper ikke meget til at give information herom.

Men rådet fra en gammel forsigtig økonom er:

- Hav en finansiel reserve
- Hvis den er væk, så skær dit forbrug ned og tag en måned – eller tre – med lavt forbrug, hvor du lever af spaghetti med tomatsovs. Hvis du ikke har nogen penge, så lever du nok over evne, og skal stoppe med det hurtigst muligt. Så lev under evne en periode, til du har fået orden på sagerne.

- Brug ikke kviklån til at more dig for, men til at afværge større katastrofer. Det er ikke en katastrofe at springe en vinterferie over.

- Pas på med at lade dig friste af Kviklån, der tilbyder det første lån gratis. Dette tilsyneladende gode tilbud skyldes måske, at selskabernes erfaringer er, at de folk, der mangler 5.000 kr. i denne måned har svært ved at spare 5.000 kr. op i næste måned, og så stiger renteutgiften.

Specielt med hensyn til det sidste råd: Du tror selvfølgelig, at du er en undtagelse, og at du vil betale hele lånet tilbage hurtigt, så du ikke kommer til at betale rente. Derved adskiller du dig ikke fra alle de andre...

Åbningstider og udbetalingsfrister ved årsskiftet 2019-2020.

Kontoret er lukket for ekspeditioner/henvendelser fra og med mandag d. 23/12-2019 til og med onsdag den 1/1-2020.

Sidste udbetalingsdag i 2019 er torsdag d. 19-12-2019. Ønske om udbetaling skal være fonden i hænde senest onsdag d. 18-12-2019 ved midnat.

Første udbetalingsdato i det nye år er torsdag d. 23/01-2020.

IDNR: 42724

Udgiver: **CS Fonde** Snorregade 15, 7. • 2300 København S • Tlf. 3385 4141 • Fax. 3385 4140

Hjemmeside: www.csfonde.dk • email: csfonde@csfonde.dk

Produktion: Cool Gray A/S • Tonsbakken 12 • 2740 Skovlunde • www.coolgray.dk